

Minnisblað

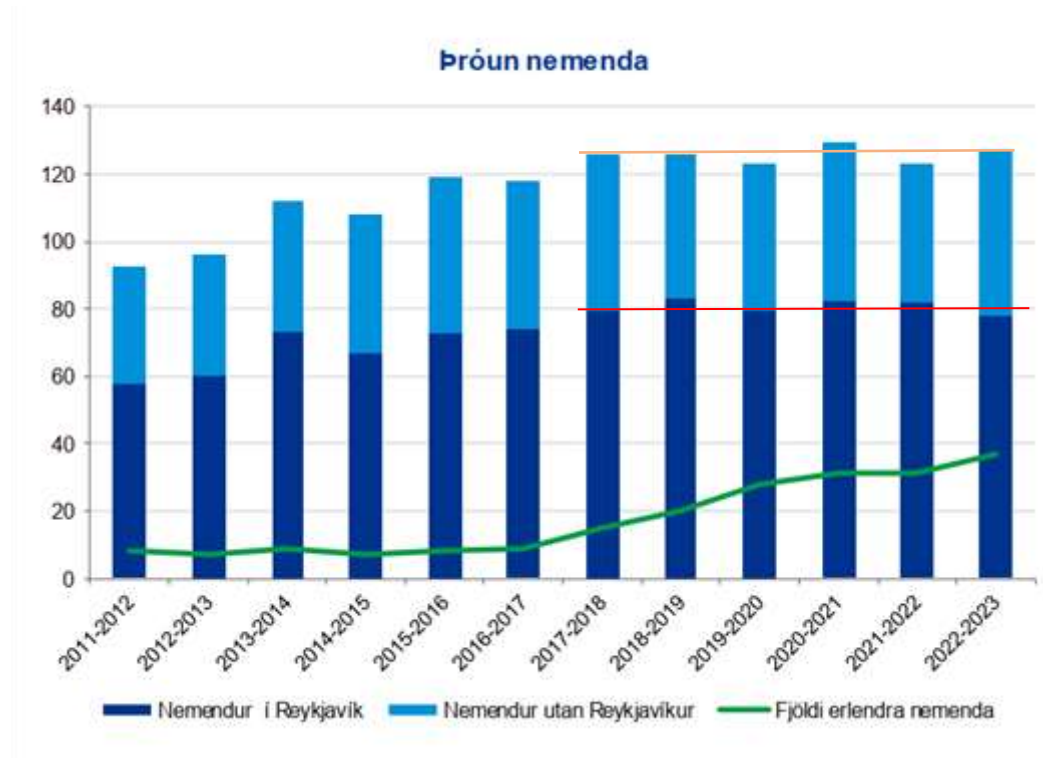
Viðtakandi: Borgarráð

Sendandi: Skóla- og frístundasvið

Helstu frávík í rekstri SFS janúar til apríl 2023

Klettaskóli og sértækur stuðningur í leik- og grunnskólum.

Viðvarandi rekstrarhali í Klettaskóla er vegna aukinnar þjónustuþyngdar nemenda og að þau úrræði sem eru boði eru fyrir fatlaða nemendur eru gríðarlega fjárfrekar. Einnig hefur framboð úrræða fyrir fatlaða nemendur ekki fylgt fjölgun nemenda og því hefur þurft að leita annarra úrræða sem eru dýrari á hvern nemanda heldur en sértækt úrræði eins og Klettaskóli.

Heimild: Skýrsla/úttekt KPMG á Klettaskóla. **Áætlaður fjöldi fyrir skólaárið 2023-2024 er 135 börn.**

Eins og sést hér á grafinu að ofan þá hefur ekki verið um neina fjölgun á nemendum í Klettaskóla að ræða á skólaárunum 2017-2018 til 2022-2023. Græna línan í grafinu sýnir fjölgun barna af erlendum uppruna hjá skólanum án þess að heildarfjöldi nemenda hafi aukist. Ef lítið er til reykvískra barna eingöngu þá virðist sem orðið hafi lítilsháttar fækkun í heild en horfa verður til þess að um það bil helmingur barna af erlendum uppruna telur í

reykvískum barnafjölda og því er fækkun meðal reykvískra barna af innlendum uppruna. Það þýðir það eitt að verulegur fjöldi fatlaðra nemenda, sem þyrftu að sækja nám í Klettaskóla, er að ræða og sækja því nám í almennum grunnskólum og eykur þörf á sértækum úrræðum í almennum bekkjum grunnskóla sem getur orðið dýrara en sérúræði eins og Klettaskóli

Þau verkefni sem SFS stendur frammi fyrir eru rekstarhalli Klettaskóla og leit að nýjum úrræðum. Núverandi heildarhalli er í kringum 119 milljónir króna og miðað við núverandi stöðu í húsnæðismálum þá er ekki fyrir séð að breyting verði á þeirri þróun. Áætlaður heildarhalli fyrir árið 2023 er 300 milljónir króna (skólinn opinn í tæpa 11 mánuði) og verður ekki leystur nema með því að bæta við úrræðum sem myndu leiða til lækkunar á kostnaði á hvern nemanda. Horfast verður í augu við mikla aukningu fatlaðra nemenda og því mun heildarkostnaður aukast

Veittir stuðningur í leikskólum (189 milljónir umfram fjárheimildir) og grunnskólum (170 milljónir umfram fjárheimildir) hefur aukist á undanförunum árum. Betri greiningar (aukinn fjöldi) hafa gert það að verkum að nú er verið að grípa fyrr inn í þroskaferil barna og veita þeim stuðning sem á eftir að gera þeim kleift að fylgja betur jafnöldrum hvað varðar þroska og félagslega færni. Vissulega er hluti þessarar aukningar tengdur fjölgun barna af erlendum uppruna en þau líkön sem SFS notar við útreikning á fjárförf gerðu ekki ráð fyrir og gripu ekki þær samfélagslegu breytingar sem orðið hafa á umhverfi leik- og grunnskóla borgarinnar. Stuðningsþörf barna með litla, rofna eða enga skólagöngu var ófyrirséð en hefur raungerst og því er SFS í erfiðri stöðu er þetta varðar. Annaðhvort er þarf að leita viðbótarfjármagns til að loka gatinu eða draga úr og/eða fresta öðrum verkefnum sem hægt er. Stór hluti þessa stuðnings er vegna þess sem nefnt er hér að ofan og tengist fjölda barna sem fær inni sérúræðum eins og Klettaskóla. Miðað við nemendapróun í skólanum og fjölgun barna með sérþarfir þá er augljóst að það er mikill fjöldi nemenda í almenn grunnskólum. Í samtölum sem SFS hefur átt við skólastjórnendur kemur fram að álagið á kennara er gríðarlegt, bæði vegna barna af erlendum uppruna og barna sem þarfnast mikilla sérúræða, sem leiðir til aukinnar hættu á kulnun og langtíma veikinda hjá starfsmönnum og auknum kostnaði hjá borginni. Að lokum má nefna að biðlisti er eftir lausum plássum í einhverfudeildir á vegum borgarinnar en það gerir það að verkum að stuðningur við þau börn fer einnig fram í almenna bekkjum grunnskóla.

Lausnin felst í að fjölga úrræðum, bæði innan almenna skólakerfisins og hins sértæka. Þannig mætti lækka kostnað með aukinni nýtingu (samnýtingu) starfsmanna og búnaðar.

Veikindi umfram fjárheimildir / líkön

Afleysingakostnaður vegna veikindaforfalla hjá SFS hefur vaxið undanfarin ár og skiptist annarsvegar í hefðbundin skammtíma og langtímaveikindi starfsfólks og hins vegar í veikindi tengd álagi í starfi (kulnun). Mikil aukning hefur orðið í flokki þess síðarnefnda í tengslum við aukið starfsálag vegna nemenda sem þurfa stuðning við nám sökum þroskafrávika eða vegna erlends uppruna. Stjórnendur hafa í mörgum tilfellum brugðist við með því að ráða stuðningsfulltrúa inn í bekkina til þess að létta á kennurum en betur má ef duga skal. Fagskrifstofur leik- og grunnskóla ásamt mannauðsþjónustu leita leiða til að draga úr þessum áhrifum með betri leiðbeiningum til kennara og starfsfólks um hvernig sé best að haga kennslu og útbúa verkfærakistu með tækjum og tólum sem þeir geti nýtt sér í daglegu starfi. Þess má geta að svo virðist sem veikindaforföll hafa almennt aukist í þjóðfélaginu - þannig að hér er ekki um sértækt “borgarvandamál/SFS” vandamál að ræða.

Túlkapjónusta

Túlkapjónusta hefur vaxið gríðarlega undanfarin tvö ár. Aukinn straumur flóttamanna til landsins hefur gert það að verkum að þörfin hefur aukist og samkvæmt námsskrá skal framkvæma stöðumat á hverjum og einum nemanda sem kemur inn í skólakerfi borgarinnar. Á árinu 2022 voru einungis fjármagnaðar 23 milljónir af 67 milljón króna heildarkostnaði. Á árinu 2023 lítur út fyrir að kostnaður vegna túlkapjónustu endi í 90-100 milljónum en fjárheimildir eru einungis til fyrir 23 milljónum. Til að ná böndum á þennan kostnaðarlið er nauðsynlegt að yfirstjórn borgarinnar gefi út leiðbeinandi tilmæli um hversu oft og hversu lengi hver einstaklingur á rétt á túlkapjónustu. Í dag er þessi ákvörðun á hendi skólastjórnenda en í samtali við þá hefur komið fram ákall um að æðstu stjórnendur móti ramma/þjónustustig fyrir túlkapjónustu.

Fæðis- og hráefniskostnaður í leik- og grunnskóla.

Fæðiskostnaður í heild sinni hefur hækkað mikið og er að þrennu að hyggja. Í fyrsta lagi er um að ræða verðhækkanir á hráefni sem erfitt er að ráða við nema með því að draga úr gæðum og/eða ná fram enn hagkvæmari samningum í innkaupum. Í öðru lagi er um að ræða aukin langtímaveikindi matræða sem leiða til þess að skólar verða að færa sig tímabundið yfir í aðkeyptan mat en hafa á sama tíma kostnað af launum matræðs í veikindum (ath. að veikindi matræðs eru ekki bætt starfsstöðum).

Í þriðja lagi er um að ræða óhagræði sem hlýst af fjölgun starfsstöðva sökum mygluverkefna en í nokkrum skólum hefur þurft að útvega matarþjónustu á tveimur eða þremur stöðum í stað eins. Kostnaður SFS vegna mygluverkefna er varlega áætlaður ríflega 100mkr. á tímabilinu jan-apríl 2023. (hráefni + aðkeyptur matur + fjölgun starfsstaða + veikindi + aukastöðugildi og annar óbeinn kostnaður)

Verið er að leita leiða til lækkunar á hráefniskostnaði með samræmdum innkaupum og betri samningum við birgja. Erfiðara reynist að leita hagræðis er varðar veikindi matræða og vegna mygluverkefna en þó má fá betri rekstrarforsendur og stöðugri rekstur með útivistunarsamningum.

Sú ákvörðun er á hendi stjórnenda starfsstaða en þróunin er þó í þá átt að fleiri sjá hagræði í því að útvista matarumsjón til þriðja aðila.

Akstur fatlaðra / mygluakstur.

Aksturskostnaður vegna fatlaðra nemenda er mikill og reynist SFS dýr. Aukning í akstursþjónustu auk fjölgunar tilfella þar sem þörf er á fylgd hefur leitt til mikillar kostnaðarhækkunar. Það sem hefur hækkað kostnað er tvennt. Verð hafa hækkað sökum mikillar samkeppni um

Dæmi er um að greiða þurfi allt að fjórar klukkustundir í yfirvinnu vegna fylgdar nemenda í Klettaskóla. Þessi úrræði eru mjög dýr og hafin er vinna við að leita nýrra lausna í samstarfi við stjórnendur.

Óreglulegir liðir vegna myglu

Myglukostnaður í grunnskólum er hæstur í Hagaskóla, Vogaskóla, Fossvogsskóla og Álftamýrarskóla. Myglukostnaður í leikskólum er hæstur í Garðaborg, Grandaborg og Hálsaskógi

Grunnskólahluti er með 85 mkr sem er merktur sem óreglulegir liðir og hjá leikskóla 35 m.kr., samtals um 120 m.kr.

Kjarasamningar - Sameyki og Efling

Þann 1. apríl voru gerðir nýir kjarasamningar við Sameyki og Eflingu sem eftir er að bæta til SFS, áætluð fjárhæð er um 165 m.kr. og er það hluti af halla apríl.

Ræstingakostnaður

Kostnaður við nýtt útboð sem var gert sl. haust tekur nú breytingum skv. launaflokki í samningi Eflingar og hefur því hækkað meir en sú verðlagsbreyting sem var áætluð í forsendum fjárhagsáætlunar.

Edda - grunnskólalíkan

Í upphaflegri útgáfu af Eddu líkaninu var ekki gert ráð fyrir að kennsluafslættir væru að valda kostnaði hjá grunnskólum. Við nánari skoðun þá hefur komið í ljós að þessi liður umtalsverður. Bekkjarstærðir í fámennum grunnskólum geta veri óhentugar, örlítil breyting á nemendafjölda getur haft nokkur áhrif á úthlutun. Þá er rekstur mótuneytis í fámennari skólum áskorun þar sem fastur kostnaður (matráður ofl.) dreifist á færri.

Afkoma Edduskólanna jan-apríl var 485m.kr. í halla á tímabilinu jan-apríl 2023. Til samanburðar má geta þess að halli á sama tímabili 2022 var 557mkr. Halli í árslok 2022 var 366mkr. eða ca. 1% af veltu ársins hjá Edduskólunum. Lögð hefur verið áhersla á það á fundum með skólastjórum að ná hallalausum rekstri á þessu seinna tilraunaári nýs fjárhagslíkans í grunnskólum (Eddan)

Nýtt leikskólalíkan

Í vinnslu er nýtt leikskólalíkan sem varpa á betur ljósi á rekstrarkostnað leikskóla, flest allir leikskólar hafa verið í halla miðað við þær fjárheimildir sem hafa verið úthlutað til þeirra.

Eftirlit, aðhald og skipulag skólaársins 2023/2024.

Fjármálaskrifstofa SFS fundaði með öllum grunnskólastjórum á vormánuðum. Farið var yfir rekstraruppgjör og frávik frá nýju úthlutunarlíkani. Áhersla var lögð á að skólastjórar skipulegðu skólastarf 2023/24 í samræmi við nemendaspár og heimiluð stöðugildi skv. Eddulíkaninu. Þá var ítrekað að ráðningar umfram starfsmannaveltu og úthlutunarlíkan þyrfti samþykki yfirstjórnar sviðsins. Hér að framan hafa helstu áskoranir skólastjórnenda verið reifaðar. Skólastjórar eru meðvitaðir um þær áskoranir sem þeir þurfa að mæta og viljugir til að bæta úr þar sem þess er þörf.

Framundan eru fundir með leikskólastjórum. Halli í leikskólum hefur verið mikill sl. 3 ár. Væntingar standa til að fjárheimildir verði auknar með nýju líkani – líkt og gert var með innleiðingu Eddulíkansins í grunnskólum - og þar með verði auðveldara að veita leikskólastjórum aðhald, eftirlit og stuðning.